

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

<p>SZERKESZTŐSÉG, hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő: Füvészkert-utca 1079.</p>	<p>Megjelen hetenként egyszer, szombaton, egy íven. Előfizetési ár egész évre 5 frt. félévre 2 frt. 50 kr. Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt; 200 szóig 2 frt; a másodszeri hirdetésnél 100 szóig 80 kr; harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.</p>	<p>KIADÓ HIVATAL, hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden közlemény és küldemény intézendő: Füvészkert-utca 1080.</p>
--	---	--

Tartalom. A vallás- és közoktatásügyi miniszter XVII-ik jelentése. Egy falusi pap. — Egy nagyfontosságú javaslat. Papp József. — Tárca. Adventi esték. Szabolcska Mihály. — Az „Ér- és Berettyó-melléki Egyházmegye“ és esperesei. Molnár János. — Közügyeink. A nagybányai egyházmegyei missió ügyéről. Nagy Lajos. — Irodalom. — Különfélék. — Szerk. posta. — Hirdetések.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter XVII-ik jelentése.

Közelebb lett a képviselőház közoktatási bizottsága elé terjesztve s a napi sajtó útján nyilvánosságra hozva „a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a közoktatás állapotáról szóló XVII-ik jelentése“.

Szokva vagyunk már ahhoz, hogy e jelentésekben rólunk — reformátusokról — nem mindig a leghízelgőbb adatok közöltetnek. E XVII-ik jelentés sem igazságosabb és kíméletesebb elődeinél, sőt ennek a népiskolai tantárgyak tanításában elért eredményről szóló részében, felekezetünk iskoláit illetőleg, olyan megjegyzéssel találkozunk, melynek olvasásánál, kell, hogy arcunkba szökjék a vér mindnyájunknak, — lelkészeknek s tanítóknak egyiránt, — kik felekezetünk iskolaügye körül jó lelkiismerettel buzgólkodunk.

Az idézett helyen ez áll: „*kitűnik, hogy a 2344 ref. népiskola közül csak 1887-ben tanított az írva-olvasás paedagogiailag helyesen, hegy ugyanitt anyanyelvet csak 1911 iskolában tanítottak helyesen, hogy beszéd- és értelemgyakorlatok csak 1816-ban voltak helyesen tanítva. Annál szomorítóbb ez, mivel ez iskolák nagy többsége magyar; elmaradottságuk a magyar faj elmaradottságát vonja maga után*“.

Súlyos vád ez, mert ebben az foglaltatik, hogy a magyar fajnak reformátusokból álló része „*elmaradott*“ s

elmaradottságuknak mi a, tanügy vezetésével foglalkozó lelkészek s tanítók vagyunk okai.

Megdöbbenve állottam meg e jelentés olvasása közben a fentebb idézett soroknál s aggódva kérdeztem önmagamtól: „*hát oda jutottunk már, hogy mi reformátusok, kik kezdetől fogva az egyház veteményes kertjének tekintve az iskolát, minden kényszerítő törvény nélkül, annyi áldozatok és oly sok erőfeszítések árán századokon keresztül voltunk terjesztői az értelmi világosságnak, ma mi vagyunk a magyar faj elmaradottságának okai*“? De végre is megnyugtatótt annak biztos tudata, hogy a közoktatásügyi miniszter jelentésében foglalt vád, bármily súlyos legyen is, de — hogy erősebb kifejezéssel ne éljek — *téves*.

Ugyanis a miniszteri jelentések, a dolog természetéből folyólag, a tanfelügyelői jelentések alapján készülnek. Ugyde a tanfelügyelők között vannak hivatalos kötelmeikből kevés lelkiismeretet csináló egyének. Ezt saját tapasztalatom után állíthatom, ki egyházam iskoláiban *tizenegy évi lelkészességem ideje alatt csupán csak egyszer voltam szerencsés tanfelügyelőt láthatni*.

Ilyen tanfelügyelők hogy mi módon ítélik azt meg, hogy iskoláinkban „*paedagogiailag helyesen*“ tanított-é az írva-olvasás, anyanyelv stb.? az én nem tudom; csak azt tudom, hogy az ilyen tanfelügyelők által felterjesztett adatok légből kapottak és hogy az ilyen légből kapott adatokra épített miniszteri jelentés, legalább is *téves*.

Ezt konstatálni s ez által a miniszteri jelentésben foglalt súlyos vádat felekezetünkről s annak tanfőfőiről, a nyilvánosság előtt elhárítani volt egyedüli célja felszólalásomnak.

Egy falusi pap.

Egy nagyfontosságú javaslat.

VII.

A sürgősség sorrendje

III. Az építkezéseknél:

- a) sorban Nevetlenfalu, T.-Terebes, F.-Patak, Gyula és Fancsika,
- b) sorban T.-Váralja, Almás, Csepe, F.-Ardó, Nagy-Tarna, Ujhely és Tekeháza,
- c) sorban Bökény, Péterfalva, Tivadar, Forgolány, Akli, Dabolecz, Bábonny, Gödényháza, T.-Ujlak, Verbőcz és N.-Szöllős.

Ezen javaslataink közelebbi indokolása a fentebb elmondottak és különösen a helyzetet teljes részrehajlatlansággal egész meztelenségében feltüntető statisztikai adatok után, azt véljük, meglehetősen felesleges.

Nehéz szívvel határoztuk el magunkat a tanítói állomások megszüntetésére nyolcz egyházunkban. Tudjuk és mélyen érezzük azt a szoros viszonyt, mely egyház és iskola között van. E nyolcz egyház közül kettő: Tisza-Ujlak és Túr-Terebes azonban már állami iskolával el van látva és ámbár a többi felekezetek mindezideig fentartották — Tisza-Ujlakon pláne a kinstár kegyességén — a népiskolákat: a mi részünkről az áldozat meghozatala kikerülhetetlen véleményünk szerint. Tanításban és hazafias érzelemben fogja nevelni hitsorsosaink gyermekeit az állami iskola, a lelkészek hittanítási buzgósága pedig fog gondoskodni arról, hogy legalább annyit, a mennyit lehet, megmentsünk az egyház iránti buzgóságból is. De egyrészt az egyház és tagjainak anyagi helyzete kívánja azt, hogy az iskolák ne általok legyenek fenttarthatók, ha csak jövőre is nem akarunk nyomorult díjazású tanítóinkkal gúny és megbotráncolás tárgyául szolgálni, másoldalról pedig még égetőbb szükségekkel szemben az iskolák fentartásával nem vélhetjük megterhelteni az orsz. közalapot.

Öt egyházunkban a lelkésztanítóság szervezése útján akarjuk javítani a jelen helyzetet, — megszüntetvén a külön tanítói állás. Ez egyházak Bökény, Dabolecz, Forgolány, Gödényháza, Gyula. Ezen egyházak csekély lélekszáma, szűk anyagi helyzete valóban lehetetlenné teszi a mostani javadalmak emelését. — Nagyobbára a két javadalom egyesítve sem üti meg a 600 frtnyi minimumot. E mellett a lelkész gazdálkodásra van utalva, nyomorog tanítóstól együtt, kevés hasznára a hívőknek. A hol a két javadalom egyesítése — hozzátevé várható külsegélyt is — legalább a lelkész minimalis jövedelmét biztosítaná: ott, mint kisebb áldozatot, a tanítói állás megszüntetését és lelkésztanítói állás szervezését javasoljuk, ha ezt más, t. i. nemzetiségi szempontok nem ellenzik, mint a hogy ellenzik p. Tekeházán vagy Tamás-Váralján.

Tudjuk, hogy nagy az ellenszenv, s meglehetősen kedvezőtlen a tapasztalás ez idő szerint másutt is, nálunk is e lelkésztanítóságok irányában. Kétségkívül áll, hogy a lelkésztanító iskolája és egyháza rendszerint egyaránt rossz volt. De némi tekintetben kedvezőbben látjuk a jövőt. Jövőre lelkésztanítóinknak meglesz képességük a tanítás sikeréhez, miután a főt. egyházkerület határozata értelmében hittanhallgatóinknak módjokban lesz e képesítést megszerezni, de meg lesz idejük is reá, mert a mostani nyomorult javadalmazással szemben a két fizetés egyesítése mellett nemcsak a legprimitívabb anyagi gondoktól mentve lesznek, hanem oly jövedelemnek is

birtokában, a milyenre jelen helyzetükben a legszorgosabb és legtakarékosabb gazdálkodás mellett sem emelkedhetnének. És miután mind képesek, mind elegendő idővel bírók is lesznek e kettős tisztt gyakorlására, remélhetőleg az egyházmegye ellenőrzése is a lehető legszigorúbb lesz.

Ezen kötelességeik ellenőrzésében, miután azon természetes elnézés, mely ma a képesítés hiányában, a megélhetés gondjainak figyelembe vételében állott, jövőre természetesen meg fog szünni. Sőt módja is lesz az egyházmegyének az ellenőrzésnek természetes sanctiót adni, oly módon pl., mint a hogy ma a bökényi, tekeházai és gödényházi tanítók részére évenként állandóan megszavazott 80 frt segély kiosztásánál jár el, melyet csakis az iskola megfelelő eredménye esetén folyósít. Általában véve azt hisszük, hogyha egy lelkész a szerény és nem emelhető lelkészi javadalomból nem élhet el s más kenyérkereső foglalkozásra is van utalva: ily kicsiny, csekély népességű egyházakban, mint a minőkre javaslatunk kiterjed, legtermészetesebb, eredeti hivatásához legközelebb álló foglalkozás reá nézve a tanítás, s ha ezzel együtt a megélhetési minimum legalább biztosítható lesz részére: leghelyesebb ez úthoz folyamodni s így rendezni az ily egyházakat, mindenütt, a hol lehet. Nem véltük ennél fogva megengedhetőnek, hogy ezen egyházaknál, melyek így rendezhetők, legalább e kereten belül, kérelmezzük az orsz. közalap segélyét.

Harmadik és még súlyosabb kategóriába esnek azon egyházak, a melyekben a lelkészi állomás megszüntetését javasoljuk.

Három ezek közül, Verbőcz, Tivadar és T.-Keresztúr régi anyaegyház, azon felül a két első igyekező, buzgó egyház is, mely templomot és iskolát a viszonyokhoz képest kitűnő állapotban tart fent, lelkészt és tanítót fizet. Azonban a fizetések nagyon alól maradnak a minimumon. Tivadar Péterfalvához oly közel esik azonban, hogy egy lelkész elvégezheti a lelkészi teendőket mindkét községben, míg egy tanító a két iskola köteleseit nem volna képes ellátni, a mellett egy lelkész és két tanító fizetése a minimumig így volna csak kielégíthető s így e megoldás magától kínálkozik.

Verbőcz helyzete, mely közel van ugyan Fekete-Patakhoz, de mégis távolabb, mint Tivadar Péterfalvához, természetesen a lelkésztanítói intézményre utalna. Ennek ellene van azonban a díszes orgona, melylyel ez egyház legújában látta el magát, s a mely nehezen engedhetné meg gyakorlati okokból a lelkésztanítóságot. A két egyház között Fekete-Patak lévén erősebb ma, ahhoz volna csatolandó Verbőcz, megfordítottan a mult századi gyakorlattal, midőn F.-Patak volt Verbőcz filiája. Ugy véljük, ezen affiliálásban sines nagyobb veszedelem.

Szomorúbb reflexiókra ad alkalmat T.-Keresztúr helyzete. Ezen, mint esatolmányaink közt levő történelmi részből kitetszik, hajdan virágzó egyházunk rohamos hanyatlása útján van s a hanyatlásnak nem kis része tulajdonítható azon ténynek, hogy két belső hívatálnoka nyomorog s kénytelen minden úton keresni megélhetési forrásokat. — Az egyház még lelkésztanítóságot sem bírván el, de mind felekezeti, mind nemzetiségi szempontból nem lévén erősen veszélyezett pont: a közel Tisza-Ujlakhoz való csatolás által aránylag megnyugtató megoldást tudunk javasolni.

Annál kevésbé találhatunk azonban megnyugvást azon javaslatunkban, mely az Akli, Nevetlenfalu, Batár körlelkész-

séget, vagy a T.-Ujhely, Mátyfalva lelkészséget, vagy végül a fancesikái állandó káplánságot illeti.

Szomorúan kell bevallanunk, hogy mind a három javaslat egy nagy vereség bevallását jelenti. Akli és Nevetlenfalu nemrégén még önálló egyház volt mind a kettő, a folytonos nyomor, melylyel behivatalnokai küzdöttek, a más felekezeteknek aránylag kevés terhe s az alig tengődő lelkészek csekély gondozása természetessé tette hanyatlását. Együttesen a batári missió helylyel, ha sikerülend lelkésztanítót tenni Nevetlenbe, erős iskolával Akliban: itt mégis megtartható lesz, úgy a hogy, a talaj s valóban az adott körülmények között többre aligha tartanók opportunusnak és igazságosnak kérni az orsz. közalap segélyét.

Közli

Papp József.

(Vége köv.)

T á r c z a.

Adventi esték.

Nyájas, szelid adventi esték,
Nagy nap hajnal-sugári ti,
Üdvözetét ez elfogódó
Dallal, szívem hogy öntse ki? . . .
Gyermekkorom meghitt baráti,
Ti szent tavaszt csicsergő fecskék,
Óh csakhogy itt, itt vagytok újra,
Ti kedves esték, nyájas esték!

Mintha e fáty'las félhomálylyal,
Csodás varázslat szállna rám:
Kizárok minden földi gondot,
Szobám s szívemnek ajtaján.
A sok, sok édes gyermek- emlék,
Mind újra éled, mind körülvesz,
S bennem a sokszor ostromolt hit,
Újra a hívő gyermeké lesz!

Ott járok újra, andalogva,
Kis Bethlehem határodon . . .
Szívemben a táj tiszta csendjét,
Magas sejtelmét hordozom!
És nemesak az szent, a mit érez,
Lelkem e magasztos keretbe' . . .
A kéz is, — legyen áldott, — a ki
Ide először elvezette!

Óh légyen áldott, légyen áldott,
Orczáikon minden vonás;
Legyen betöltve szíveikben,
— Előre — a fohászkodás!
Kis házikónk a faluszélen,
Szeretettel borúlj fölédnek,
Tegye mennyboltta zsúptetődet,
A csurgó méz, az édes ének!

Leszállt az alkony, — vége mára,
A munkazaj fáradt, elül,
De kis szobácskánk félhomálya,
A szeretettől földerül!

Együtt a ház apraja, nagyja,
Buzgó zsolozsma minden ajkon . . .
— Óh hogy e boldog perczeket majd,
Én vissza még hányszor sóhajtom?!

. . . Hajh, most a kis ház csendesebb már,
— Magában a két jó öreg;
De ők tudom, hogy most se' hátra,
Csak előre tekintenek.
Várják vidáman a karácsonyt,
Erről, s mi rólunk foly beszédök,
Otthon leszünk-e mindahányan?
Lesz-é: boldog ünnepelésök?!

Óh hogyne lennének, hogyne volnánk,
Együtt vagyunk most is, tudom;
Talán ép az iménti ének,
Buzog most az ő ajkukon! . . .
— Csakhogy ti itt, itt vagytok újra,
Ti szent tavaszt csicsergő fecskék,
Gyermekkorom meghitt baráti:
Nyájas, szelid adventi esték!!

Szabolcska Mihály.

Az „Ér- és Berettyó-melléki Egyházmegye“ és esperesei.

(A tiszántúli esperesi kar Nestorának, nt. Kiss Áron úrnak ajánlva.)

(Vége.)

26. Ungi Márton, diószegi lp. 1820—1862. Kisujszállási fi, született 1792. hasonnevű atyjától, ki nagy kedvességű papja volt Kisujszállásnak. Tanult szülőföldjén, majd Debreczenben, hol 1808. subscribált. 1814. praeses, 1816. szénior. Göttingai akadémiájáról hazatérván, 1819. jun. 16. n.-léta káplán, 1820. diószegi rendes pappá lett. Szelid magaviseletű ember, tudós pap, költői tehetség volt. Szentimrei lelkész Szántó János 50 éves papi jubileumára, a XXXV-ik zsolt. dallamára a következő szép verset írta:

1. „Embereknek édes atyja, A te jobbod osztogatja,
Csodálatosan fiaidnak, Telyes poharát áldásidnak.
Te adsz a naphoz napokat, S megédesíted azokat,
Te a kire határozod: Az öröm órát elhozod“.
2. „A Te jóságod hogy én is, Atyám éltem estvéjén is,
Járok virágos ösvényeken, E 80 esztendő térdeken.
Hogy vig szívem körös-körül, Számos feleimben örül,
Te kegyelmed, hogy félszázad, Óta szolgálom szentházad“.
3. „Irgalmas Atyám ezekre, A tőled vett kegyelmekre,
Ah! szívem elfogódik, szorul, S lelkem szent számolyod-
hoz borul.

Szemem öröm-könnyben lebeg, Nyelvem háláadást rebeg.
Óh! légy ezután is velem. Isteni csuda kegyelem.

1834. szept. 27. tract. assessor, 1847. márcz. 16. tract. jegyzővé választatott; 1851. jun. 17. Szoboszlai Pap István superint. által ideiglenes esperessé neveztetett ki, 1854. márczius 14. a tract. egyházaknak csaknem együttes szavazatával rendes esperesnek szabályszerűleg is elválasztatott. Diószegnek mindvégig kedves papja volt, hol 1862. ápril 7. reggeli 5 óra-

kor, élte 70-dik évében elhunván, pormaradványait tisztelői az 1873. évi ápril 6-ikán egy csinos márványoszloppal jelölék meg, ezt írván oszlopára egyebek között: „Lelkész egyszerű szó, de mi fenséges fogalom lesz. Mint hivatal s hivatás: Ungi! te megmutatád!”

27. Szűcs Károly, szül. Tisza-Derzsen 1804. nov. 30. Szűcs István lelkész és Pálya Mária szüléktől; tanult Pápán s Debreczenben, honnan a széniori hivatal elvégzése után Göttingába ment s itt egy évet töltött. Haza jöven, debreczeni káplán, 1833. tavaszán n.-létai pappá lett, s itt lelkészkedett 1881. szept. 29-én bekövetkezett haláláig, és így 48 évig. Több évi tanácsbíró-sága s jegyzősége után esperessé választott, s mint ilyen 6 évig szolgált: 1862-től 1868. év végéig, a mikor öregségével együtt járó erőtlenségére hivatkozással lemondott az esperességről. Józan, mérsékletes élete s takarékosága által nemcsak szép vagyonra tett szert, de a közelebb s távolabb állók, őt ismerők tiszteletét és becsülését is biztosította a maga számára. Igen jó ember s hű szolga vala, kit mindenki szeretett s kinek emlékét áldja hivatali utódja is (Marjai P.), mert számára rendezett, jó karban lévő egyházat hagyott. Ifjú és hálás szívű utóda buzgólkodása folytán a n.-létai egyház az által igyekezett, legalább némileg, leróvni tartozását egykori derék kedves papja iránt, hogy 1886-ban emléke megőrzésére a templomba márványtáblát állított. Temetése az egyházi és világi férfiak, s létai hallgatónak impozáns részvéte mellett ment végbe.

28. Simon Bénéámin, esperesnek az 1869. évi aug. 2-ikán Székelyhídon tartott egyházmegyei közgyűlésen kihirdetett szavazatok által választott. Született 1813-ban Panyolán — Szathmárm. — egyszerű szüléktől. Tanult Debreczenben, hol köztanítói és esküdti minőségben két és fél évig szolgált; 1839-ben Szalacsra ment rektornak, honnan két év után tapasztalatai öregbítése végett Bécsben és környékén időzött. Haza térvén, két évi főegyházai káplánsága után Csokalyra neveztetett ki helyettes lelkészül a csokalyi, elmebetegségbe esett elődje helyére; itt 1845-ben rendes lelkészül választott, s az őt szerető hívei ragaszkodásától környezve, mondott hivatalában 26 évig forgolódott. Szelid egyszerűség, másokat sem szóval, sem tettel, tán még gondolattal is soha nem sértés s a másoknak mutatott jó példaadás jellemzik kiválóan életét. Meghalt mint esperes s csokalyi predikátor az 1871-dik év végén.

29. Pap Gábor, született Debreczenben, 1813. febr. 19. Itt végezvén iskoláit, mint végzett theologus a főiskolában a második nemzeti iskola tanítójává és esküdt deákká lett; 1839—1842. diószegi rektor vala, e hivatala bevégezése után már-már akadémiákra vala indulandó, midőn neh. nt. Ungi Márton, diószegi egyik lelkész hívta meg őt maga mellé káplánnak, — de a mely minőségbe még be sem állhatott, mert az 1852-dik év tavaszán, nevezett lelkészszel az Ér-Semlyénben tartott egyházmegyei gyűlésen megjelenvén, ott Kőbölkútra rendeltetett káplánnak, mely állomást, azon ígérettétel mellett, hogy ha a kőbölkúti szélhűdésben szenvedő lelkész Zilahi János meghal, okvetlenül számíthat annak helyére, ha egyszermind a gyülekezet bizalmát megnyerni sikerül: el is fogadta; s azt később meg is nyervén, kőbölkúti lelkészségében 39 hosszú évet töltött. Egyházmegyei tanácsbíró, jegyző, 1871-től 1880-ig — tehát 9 éven által — esperesi hivatalt viselt. Esperessége utóbbi éveiben az egyházmegye új választás alá bocsátván hivatalnokait, a közbizalom elfordult tőle s ifjabb vál-

lakra ruházta az esperesi hivatalt. E körülménynek volt fő-része abban, hogy a különben mindvégig kedélyes — s magát még mindig jól bírt öregnek szemlátomást kezdett alászállani lelki, testi ereje s rugékonysága, s bizonyos búskomorság szállotta meg, mígnem az 1882-dik év ama tökéletesebb hazába emelte jobb részét, hol emberi szeszély és változandóság nem nyugtalanítja kiszemelt áldozatait.

30. Szőke János, született 1828. június 3-ikán Debreczenben; itt kezdte és végezte iskoláit, ugyanitt a jogot is végezvén. Iskolai pályája megfutása után depr. főisk. köztanító-esküdt volt 3 évig. Majd egy évig a Szepességen a német és francia nyelvek tanulmányozásával foglalkozott. 1854. májusában letevén a kápláni censurát, noha Szoboszlai superintendens és Fésős András főjegyző, debreczeni lelkészek által is meghívatott segédnek, az ér-mihályfalvai káplánságot fogadta el s mint ilyen, nyolcz év mulva — 1862-ben — ugyancsak Mihályfalván rendes lelkésznek választott el, így 34 év óta ott működik buzgalommal ma is, mely lelkipásztori buzgalom és gondnak élénk jelét adja közelebb az újonnan épült, tetemes összegbe került templom megépítése. Több évi tanácsbíró-sága, gyámintézeti pénztárnoksága és jegyzősége után az 1880-ik év őszén az egyházmegye egyhangú szavazatával esperessé választott, a zsinati törvények értelmében 1883-ban ismételtén is. Az 1881-iki zsinaton mint az érmelléki egyházmegye képviselője vett részt. Nemcsak jeles szónok és lelkész, de derék honfű is, ki az 1848-iki szabadságharcban, mint önkéntes lovas az erdélyi táborban teljesített hazafiúi kötelességet, mint kinevezendő hadbíró sorozatba vétetett, de a szabadságharc napjának aláhanyatlása folytán már ki nem neveztetetett.

B.-Diószeg.

Molnár János,
ev. reform. elkész.

Közügyeink.

A nagybányai egyházmegyei missió ügyéről.

Nyílt levél az egyházkerületi missióügyi bizottsághoz.

Lesz vagy nem lesz haszna kérdésemnek, arról nem tehetnek. Azonban úgy vélem, *lelkipásztori kötelességem 50—60 szétzörtán élő, elhagyatott ref. hívő érdekében tiszteletteljes szó emelni.*

Pár éve ref. egyházunkban a missióügy lendületet vevén, egyházmegyénk is beadta javaslatát illetékes felsőbb helyre, s mint az itteni viszonyokkal legjobban ismerős, a két bányai egyházat missiói állomásul első sorban jelölte ki s mint ilyet ajánlotta. Ez ajánlat 1886-ik évben az egyházkerületről is pártolólág terjesztetett a konvent elé, honnan némi alaki hiányok miatt újabb ellátás végett visszatétetett. A mult évben 3 missiói állomás jelöltetett ki nálunk, bár megjegyeztetett, hogy többre is volna szükség. Ekkor már az ügy az egyházkerületről is visszatétetett azon okolással, hogy az egész megyére kiterjedő alkalmas térkép készítették. Ez év tavaszán tehát már harmadszor terjesztetett fel a javaslat pártolólág. Felső-Bánya is legelől említették missiói székhelyül, s az egyházkerületi missió-bizottság most sokalva a 7 missió-állomást, elégnek tart 3-at és Felső-Bányát szépen elhagyja s helyette má-

sokat léptet előtérbe! Különös, hogy az egyházmegye javaslata mellőztetett. Talán itt, e megyénk legszélső helyén nincs szükség missióra?! Hiszen itt csak egy fiók-egyházban — Kapnikon — legalább is 35 lelkünk lenne. Vagy itt még boldogabb időkre várhatunk? Lehet, akkor nem lesz szükség reá! Lám, a m. kir. kincstár a mi felekezeti érdekeinkkel bizonyára nem sokat törődik, mégis gondoskodott, ha csak részben, a Kapnikon lakó ref. kincst. munkásokról, mikor 20 = húsz frtot, mint mindenkor visszavonható évi kegydíjat eszközölt ki, melyért, mint elődöm, úgy én is eljárak nagy ünnepeken úrvacsorával összekötött istentiszteletet tartani 25 kilométerre. S mert Alsó- és Felső-Kapnik egymástól 1 órányira van, két helyen magánházaknál kell fungálni. De hát ha vissza nem vonják is a 20 forintot: micsoda csekélység ez, a nagy távolságot elgondolva! Hát a közalap annyit se tesz ezekért, mint a kincstár?

Vajjon — ha másként nem lehet — azt a javaslatba hozott 500 frtot nem lehetne méltányosabban felosztani? Különbben ez reám nem tartozik. Részemről azt a pénzt úgy tekintem, mint a mit nem csak zsebre kell tenni, hanem reá is kell szolgálni. Semmi kétségem, hogy tisztelt lelkészársaim épígy vannak vele. Szívesen tenném én is kötelességemet, — itt is levén állandó segédlelkész, — tehetném is akadály nélkül, de ha itt szükségtelennek méltóztatnak látni: az én lelkiismeretem engem nem vádol. Magam zsebére én sem utazhatom, mert nem telik.

Némileg már fel is biztatott híveim érdekében azonban kettőt szeretnék tudni s ezt bátor vagyok kérdeni:

1-ör. Kapnikra — a többi fiók-egyházakat nem is említve, — mely Felső-bányához van eddig kapcsolva s ide is 25 kilométerre van, — a 8 kilométerrel még távolabb lakó nagybányai lelkész úr fog ezután lelkigondozás végett menni? Mert ott lesz a missióállomás.

2-or. Ha — a mint hogy így van — nem fog járni: *engedjük ez akár nemzetiségi, akár felekezeti szempontból egyiránt veszélyes helyeken levő szegény sorsú hitrokainkat elszéledni, szegény sorsú híveink gyermekeit róm. s gör. kath. lelkészek által elfoglalni s halottainkat más szertartással eltemettetni, növendékeinket semmi vallásos oktatásban nem részesíteni?* Méltóztatásuk a bizottság — mint a többire — erre is egy kissé gondolni.

Teljes tisztelettel

Nagy Lajos,
ev. ref. lelkész.

Irodalom.

Keresztyén erkölcstan az evangyéliomi középiskolák felsőbb osztályai számára. Palmer, Harlesz és Petri után készítette Batizfalvy István tanár. Budapest. 1889. Kiadja Kókai Lajos. Ára 70 kr. Elég legyen e mű ajánlására annyit mondanunk, hogy az immár második kiadásban jelent meg. Forrásokra támaszkodó, nagy tanulmánynyal és helyes rendszerben írt munka.

Evangyéliomi lelkész társ. Ünnepi és közönséges egyházi beszédek. Szerkeszti és kiadja Czelder Márton, előbb hittérítő, jelenleg kecskeméti lelkész. Kecskeméten, nyom. Sziládi László könyvnyomdájában. A f. 1888-iki, kilencedik évfolyam egyszerre, egy 408 lapra terjedő vaskos kötetben jelent meg, hozván összesen 66 egyházi beszédet. Gondoskodni fogunk e beszédek bővebb ismertetéséről.

Isten országa. Templomi és iskolai beszédek gyermekek és ifjak istentiszteletére s vallástanítására. Vaughan Jakab után átdolgozta Benke István, ev. ref. gymn. rendes tanár. I. kötet Sepsi-Szentgyörgy, 1888. Ára 1 forint. Lapunk egy barátja, ki velünk együtt igen melegen érdeklődik ezen beszédek iránt, megígérte, hogy az újévi számban ismertetni fogja e kötetet, melyben 145 lapon 15 beszéd jelent meg. Itt közöljük a szerzőnek következő értesítését is. Ezen cím alatti II-ik kötet, nevezetesen a holland Molenkamp és az angol Stanley után átdolgozott beszéd-gyűjtemény (18 darab) egypár hét múlva jelenik meg s ára 1 frt 20 kr leendő postai bérmentesítéssel együtt, míg emez I. köteté bérmentesítve is csak 1 frt. Mindkét kötetnek kedvező fogadtatása és kelendősege esetén a kettőt kiegészítő még egy 3-ik (és utolsó) kötetet szándéksom e téren nyújtani, még pedig Buxton-nak (London egyik külvárosi papjának) 1886-ban megjelent s a Bibliának természetrajzi textusai alapján kidolgozott 15 „gyermek-predikációjával“, mely föltételeken a tavaszon jelenvén meg, ára postai bérmentesítéssel 1 frt leendő. Sepsi-Szentgyörgy, 1888. nov. hó. Benke István, ev. ref. gymn. r. tanár.

Gyakorlati biblia magyarázat. Szerkeszti és kiadja Garzó Gyula. A szeptember-októberi számban Barakonyi Kristóf, homokszentgyörgyi ev. ref. lelkész magyarázza János evangyéliomát a 8-ik rész 12. versétől a 12-ik rész 50-ik verséig. A füzet végén, a vegyes magyarázatok rovatában, egy meg nem nevezett szerző 1. Kir. 1. 1—4-et magyarázza. E füzet méltólag csatlakozik az előzőkhöz, bibliai szellemben írt jó magyarázatokat foglalván magában.

Alaktan gymnasiumok első osztálya számára. Irta Békési Gyula, kir. tanker. főigazgató. Negyedik, lényegében változatlan kiadás. Ára 1 frt 20 kr. Debreczen, 1889. Kiadja ifj. Csáthy Károly. Nem tartjuk szükségesnek, hogy e művet részletesebben ismertessük, s indokolatlan is volna az egy, immár négy kiadást látott műnél. Csak annyit jegyzünk meg tehát, hogy úgy ezen, mint a következő mű csinos külső kiállítására becsületére válik a kiadó Csáthy Károlynak.

Általános vegytan, különös tekintettel a gazdaszatra, a kereskedelemre és az iparra. Irta Dr. Vedródi Viktor, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet tanára. I. Szerzetlen vegytan. Második kiadás. Ára 1 frt. Debreczen, 1889. A jó nevű szerző művét ismertetni nem tartozik lapunk körébe, ezért csak annyit említünk fel róla, hogy az az újabb vegytani tudomány színvonalán áll. Ajánljuk úgy ezen, mint az előbbi művet az érdeklődők szíves figyelmébe.

Városi nyomdánkban megjelent és szerkesztőségünkhez megküldetett ily című könyvecske: „Emlék a debreczeni czepléd-utcai ev. ref. új templom megnyitása alkalmával ugyanazon templomban 1888. évi jun. 10-én tartott istentisztelet lefolyásáról“. Debreczen, 1888. Célja e füzetkének, miként címe is jelzi, a fentírt új templom ünnepélyes felavatása alkalmával tartott istentisztelet sorrendjének, illetve történetének emlékezetben hagyása. Általában vallásos kegyelet hatja át keblünket e kisedd mű átolvasásánál, de különösebben megragadja figyelmünket ama lélekemelő, szívet hódító két rendbeli imádság, melyet főtiszteletű Révész Bálint püspök úr, íhletett ajkával a papi teendők kezdetén és végződésével, az úrasztalánál

kenetteljes hangon mondott el. Fokozza az olvasó érdeklődését nt. Könyves Tóth Mihály lelkész úrnak, igen tanulságosan és nagy hatással tartott remek egyházi beszéde, kiindulva azon alapigéből, mely Esdrás könyve VI. r. 15. 16. versében van megírva ekképen: „Elvégeztetek a ház és megszentelék azt a házat az Istennek nagy örömmel“. A szóban forgó füzetke eladási czikké nincs szánya, kinyomatott az csakis a debreczeni ev. ref. gyülekezetnek, különösebben pedig a fent jelzett új templom felszerelését czélzó adakozásban buzgó híveknek kedvéért, oly czélből, hogy ezeknél és az ő családjoknál a fent jelzett új templom felavatási ünnepélyének emléke fíról-fíra és nemzetségről-nemzetségre maradandóvá legyen.

Téli ujság. Vallásos irányú olvasmányok a magyar nép számára. Megjelenik deczember, január és február hónapban minden szerdán. Szerkeszti Csécsi Miklós makói ev. ref. lelkész. Kiadja „a vallásos íratokat terjesztő Egyesület“. Nyomatja Hornyánszky Viktor Budapesten. Egyes szám ára 2 kr. A 10-ik évfolyam 1-ső száma fekszik előttünk, ismert alakjában, e megszokott és kedves néplapból. Tartalma: Özvegy Hegyi Mihályné, egyházunk, az egyházi és iskolai ügyek, Debreczenben lakó e kitünő pártfogónőjének, a jótékonyágáról széles körben ismert úrnőnek arczképe, élet- és jellemrajza Könyves Tóth Kálmántól. A tárczában egy, régi krónikákból, Kálmán Farkas gyomai lelkész által írt, érdekesnek ígérkező beszély kezdete „Egy torony története“ cím alatt. „Óh maradj vélem“ címmel egy szép vallásos költemény Sántha Károlytól. „Hogy telt meg a templom Tarajoson?“ cz. a. meg nem nevezett szerzőtől egy jól írt czikk. Végül vegyes közlemények állanak. Nagyon melegen ajánljuk ez ügyesen, valóban népünk igényeihez alkalmazott modorban szerkesztett lapot a lelkész és tanító urak s általában t. olvasóink szíves figyelmébe. Nagyon megérdemli az a legszélesebb körű pártfogást. Az előfizetési díjak Hornyánszky Viktor akadémiai könyvkereskedésébe Budapestre intézendők vagy küldendők. A postaköltségekre tekintettel azonban csak 10 előfizető együttes jelentkezése fogadtatik el.

Közöny. A debreczeni „Hittanszaki önképző társulat“ köréből. A XIX-ik évfolyam első száma van kezünkben, mely Báthori Gábor és Pokoly József 4. th.-ok szerkesztői előszavával kezdődik. Ezután Bartók Jenő 3. th.-tól „A Jahve fogalom fejlődése“ cím alatt egy tudományos cikket, Szabolcska Mihálytól „Egy sír mellett“ cz. a. egy szép költeményt s Pokoly Józseftől oratoriumi szemlét közöl a lapnak e száma. Menyhárt Jánosnak van még egy czikk szentelve, mely a hittanszaki önk. társulat tagjai által hozzá intézett szép búcsúlevelet tartalmazza. A vegyes közlemények rovatában Nagy Pál haláláról, a főiskolai egyleti életről stb. emlékezik meg a lap. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe ez ifjúsági lapot. Biztos hőmérő az theologiai akadémiaink ifjúsága erőinek lüktetéséhez. Megjelen a lap évenként nyolcz számban. Előfizetési ár helyben 1 frt 50 kr, vidékre 1 frt 70 kr.

Tréfás szavalmányok gyűjteménye. Szavalmi szerető ifjak és más korbéliek hasznos mulattatására összegyűjté Orbók Mór. Ára füzve 50 kr. Pozsony, 1889. Drodtleff Rudolf. A „Hasznos Mulatságok“ V-ik kötete gyanánt adja ki Orbók Mór e 79 lapra terjedő könyvecskét, mely Petőfi, Arany,

Tompa, Garai és Tóth Kálmán arczképe és életrajza mellett, tőlük tréfás jellemű költeményeket tartalmaz. Szívesen ajánljuk.

Házi közöny. Folyóirat. A házi gazdálkodás és gyakorlati életkörébe vágó közhasznú ismeretek és tapasztalatok terjesztésére és gyakorlati alkalmazására. Szerkeszti Aradon Záray Ödön. Megjelenik minden hó 5. és 20. napjain. Előfizetési ár: egy évre 3 frt. Első évfolyamban jelenik meg e jól szerkesztett folyóirat, melynek előttünk levő száma társadalmi ügy, egészségügy, háztartás, gazdálkodás, ismertető közlemények, hasznos tudnivalók, a) az egészségügy, b) a háztartás, c) a gazdálkodás köréből, közigazdaság, intótábla, szerkesztői közlemények, rovatcímek alatt igen jól írt, hasznos cikkeket tartalmaz. Ajánljuk e jól szerkesztett lapot olvasóink által különösen a házinők szíves figyelmébe.

Csáthy Károly, debreczeni könyvkiadó és kereskedő három tárcza-naptárt küldött be hozzánk az 1889. évre, XXIII-ik évfolyamban. A legdíszesebb, kemény táblával ellátottnak ára 30 kr, a másodiké 20 kr, a harmadiké, mely tábla nélkül egy papirlapból áll, 16 kr. Szívesen ajánljuk.

Különfélék.

Debreczeni főiskola. A véderő javaslatnak az egyéves önkéntesekre vonatkozó rendelkezései felett f. hó 11-én tanácskoztak együtt jogakadémiánk tanárai és a két államvizsgálati bizottság kültagjai. Jelenvoltak: Várad Szabó János nyug. udvari tanácsos, Lengyel Imre, Ujhelyi András kir. törvényszéki bírák, Nánássy Lajos pénzügyigazgatósági titkár, dr. Király Ferencz keresk. s iparkamarai titkár, Szinay Gyula hajdúme gyei főügyész, Szücs Mihály királyi gazdasági tanintézeti tanár, dr. Scheer Benő, Des Combes Henrik, dr. Bakos Imre ügyvédek, mint államvizsg. bizotts. kültagok. Dr. Török József kir. tanácsos, főisk. akad. tanár, Liszka Nándor akad. igazgató, Buzás Pál, dr. Kovács Sándor, dr. Karsa István, dr. Bacsoni Lajos, dr. Ozory István jogtanárok. Miután az értekezlet a tanácskozás vezetésére Liszka N. akad. igazgatót, a jegyzőkönyv vitelére dr. Bacsoni Lajos jogtanárt kérte fel, elnök röviden előadja az értekezlet tanácskozás előzményeit, s többek közt elismeréssel emeli ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter azon eljárását, hogy a jogakadémiák államvizsgálati bizottságait és tanártestületeit, mintegy vidéki közoktatási tanácsoknak tekintve, tőlük a felsőbbfokú oktatásügy ilyen életbevágó kérdéseiben véleményt és tanácsot kér. Majd köszönetet mond az államvizsgálati bizottságok tekintélyes számmal megjelent kültagjainak azon buzgóságukért, hogy más életpályák, különösen a gyakorlati jogász életpálya tapasztalatai által érlelt és kipróbált bölcsességükkel a tanári kart nemcsak az államvizsgálatok alkalmával, hanem ily fontos tanügyi kérdések feletti tanácskozások alkalmával is készséggel támogatni hajlandók. Ezután a jegyző felolvasta a püspöki hivatal útján a kultuszminisztériumhoz felterjesztendő véleményes javaslatot, melyet a tanácskozás könnyítése, gyorsítása czéljából a jogakadémia tanári testülete már előzőleg megállapított volt. A tanárkari véleményt, melyet dr. Bacsoni Lajos jogtanár szerkesztett, az értekezlet minden irányban kimerítőnek s a legalkalmasabb megoldási módokat javaslatba hozónak találta, s ennél-

fogva minden változtatás nélkül és egyhangúlag elfogadta és elnökét annak felterjesztésével megbízta.

Budapest. A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság f. é. decemberhó 18-án d. e. 10 órakor Budapesten az evangélikusok nagytermében alakuló közgyűlést tart, melyre Czímedezennel tisztelettel meghívatik. Budapest, 1888. decz. 1. Az elnökség megbízásából: Zsilinszky Mihály, id. jegyző.

Békés A békési ev. ref. gymnasium tanárkarának f. év decz. 8-án tánczvizsgálommal egybekötött felolvasó estélye fényesen sikerült. Békés teljes intelligenciája megjelent és feszült figyelemmel hallgatta Rác János tanárnak 1½ órán át tartó nagyérdekű szabad előadását, Madách „Ember tragoediájáról”. ½ 10 órakor megeredt a táncz a békési első zenekar játéka mellett, mely reggeli 5 óráig legjobb kedvben tartá a közönséget. A négyeseket 40 pár járta. A rendezőség büszke is lehet e fényes sikerű mulatságra, a mennyiben a jótékony célra, t. i. a tiszántúli ev. ref. tanári nyugdíjintézeti alap javára, minden kiadást leszámítva, 85 frt 50 kr tiszta jövedelmet hajtott, melyet rendelkezési helyére Debreczenbe, a központi pénztárba juttattak. A jótékony célra felülfizettek: Kiss Áron esperes 4 frt, Szánthó Albert 5 frt, N. N. 4 frt, Irányi Dániel képv. 2 frt, Dr. Hajnal István 2 frt, Szegedy Károly ev. ref. lelkész 1 frt, Horváth Gyula 1 frt, Szánthó Dezső 2 frt, Schwarcz Samu 1 frt, Beck József 1 frt, Berger Vilmos 1 frt, Pesty Alajos 50 krt. Fogadják a nemes szívű adakozók a jótékonycél nevében a leghálásabb köszönetet. Békés, 1888. decz. 12. Kabós Bálint, tanár.

Halálesetek. A szatmár-németi ev. ref. gimnázium igazgató tanácsa és tanárkara mély fájdalommal jelenti, hogy Nagy Géza Áron a magyar és latin nyelv rendes tanára, életének 65-ik, tanári működésének 35-ik évében, rövid szenvedés után folyó évi decemberhó 7-én meghalt. A boldogult földi részei folyó hó 8-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra kísértetni. Szatmáron, 1888. decemberhó 7-én. Nyugodjék csendesen! Részünkről is csöndes pihenést kívánunk az elhunyt hű férfinak. — Petri Elek theol. academiai tanár és neje Török Irma és fiuk Pál, valamint özv. Török Pálné és a nagyszámú rokonság fájó szívvel jelentik szeretett kis fiuknak, a jó kis testvérnek, unokának és rokonnak Petri Elek-Józsefnek, f. hó 9-ikén, életének 3-ik évében, egy heti kínos szenvedés után bekövetkezett halálát. A boldogult drága kis halottnak földi maradványai folyó hó 11-ikén délelőtt 10 órakor az ev. ref. egyház szertartásai szerint a gyászhajlékban tartandó rövid ima után (József-utca 9. sz. a.) a kerepesi-út melletti temetőben fognak örök nyugalomra tétetni. Budapest, 1888. december 9-én. Áldás halmvaira! Vigasztalást kívánunk tisztelt és szeretett barátunknak és családjának a vigasztalásnak örök jóságú Atyjától. A fájó sebet gyógyítsa meg az, a ki az ilyen sebet is meg tudja gyógyítani. Lengjen a kedves gyermek porai fölött szelid és édes emlékezet!

Esdő szózat a nagy-kanizsai ev. ref. missió-egyház érdekében. Kegyes jöltevő embertestvéreink! Nagy-Kanizsa — Zalam. — városában lakó ev. ref. vall. hitsorsosok 1887. évi novemberhó 13-án tartott egyházi közgyűlése önálló egyházzá

alakulását lelki örömmel áthatva egyhangúlag elhatározván, folyó 1888. elejétől bérelt imateremben hirdeti missionárius-lelkész, a hitszomjas kised gyülekezet nem kis buzgólkodása mellett, az Üdvözítő evangéliomát. Nagy-Kanizsában, az újonnan alakult missió-egyházban és diasporáiban, mely magában foglalja délnyugoti irányban az egész Muraközt, Horvát-Szlavonországból Varasd és Körös megyéket, északkeleti irányban pedig egész a Balatonig eső pontokat — az 1881-ik évi népszámlálás adatai szerint, hitsorsosaink száma mintegy 300 lelket tesz ki. Vallás-erkölcsi tekintetben ily nevezetes góczpont lévén Nagy-Kanizsa, a belső-somogyi ev. ref. egyházmegye csak jól felfogott erkölcsi kötelességét teljesítette akkor, midőn az itt lakó ev. ref. egyháztagok önkéntes hozzájárulásával missió-egyházat szervezett . . . Ugyde a rá várakozó magasztos, de nehéz hivatásnak csak úgy lesz képes Kanizsán alakult kised missió-egyházunk töle telhetőleg megfelelni, ha itteni megszilárdulásának nem ingadozó alapját, kegyes jöltevők, nála jobb helyzetben levő hitsorsos testvérekezek, gyülekezetek, társulatok és egyesek Isten segedelme mellett megvetni segítik. Megerősödésünk biztos fundamentomát egy szerény imaház felállítása képezné, önerőnkől azonban a legszivesebb jóakarattal sem vagyunk képesek erre, mivel az idegen imaház bérlete, missionárius-lelkész fizetése s más egyházi célok fedezésére szükséges kiadások, évenként legalább 1200 frtnyi összeget igényelnek tőlünk. Szegény helyzetünkől kifolyólag tehát, felbátorítva a Megváltó ezen szavai által: „kérjétek és adatik néktek!” testvéri bizalom és szeretet hangján intézzük kegyes jöltevőinkhöz azon kérést, hogy bennünket, a felhozott indokok alapján bármilyen csekély adománnyal gyámoltani, részünkre gyűjtést eszközölni kegyeskedjenek. Nincs oly csekélység, lenne bár az az általunk emelni szándékolt hajlékban csak egy téglá értékű, mit a szent cél érdekében hálás köszönettel ne fogadnánk, miért buzgó imáinkba ne foglalnók kegyes jöltevőink neveit, kik itteni rendeltetésünket megértve és méltányolva, az Isten dicsősége terjesztésében velünk együtt közremunkálkodnak . . . Kérjük a kegyadományokat egyházi gondnok: Tóth Mihály építész úrhoz N.-Kanizsa febr. 1-ig küldeni, s hogy az elszámolás eszközölhető legyen, az eredménytelen ívek visszajuttatásáért is esedezünk. Testvéri szeretettel és üdvözléssel!! Nagy-Kanizsa, 1888. októberhó 24. napján. Jávorv Nándor, missionárius lelkész. Tóth Mihály, gondnok. Cseresnyés Sándor, presbyter.

Szerk. posta. Veritas. Ne bántsuk már tovább, legalább egyelőre, ezt a dolgot. A n.-b-i templomépítés ügye buzgó és lelkes világi urak kezébe van letéve. Ezek jól tudják, hogy miért kell még az építés megkezdését halogatniok. — P. L. Nánás. Az a szép üdvözlő levél szíves engedelmevel hadd szolgáljon karácsonyi számunk díszéül. Hangja arra a számra utalja. — Cs. I. T. V á r a l j a. Bármennyire óhajtanám, lapunk szűk tere nem engedi meg, hogy a mély köszönettel vett táblás kimutatást is kiadjam. — Nem pap. Olyannyira egyéni kérdésekkel foglalkozik cikke, hogy az illetők végleges compromissiója nélkül nem adhatom azt ki. — Z. N. Még ez év folyamán kiadom.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Csiky Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A tiszántúli evang. reform. egyházkerületben, az érmelléki egyházmegyéhez tartozó alsó-ábrányi lelkész-tanítói állomásra; a melyhez még a monuspetrii egyház lelkészi gondozása is tartozik: pályázatot hirdettek.

Ezen állomás évi jövedelme: pénz, szántó-föld, kaszáló, termény és tűzifa illetmény, palást-díjából, 400 frtra számítható, és így 4 ik osztályba tartozik. A kellőleg felszerelt pályázati kérvények f. hó 31-ig Érmihályfalvára, nt. Szőke János esperes úrhoz küldendők.

Kelt Debreczenben, 1888. decz. 7.

Révész Bálint,
püspök.

Pályázat.

A nagy-károlyi egyházmegyébe kebelezett geresi ev. ref. egyház lelkészi állomására pályázatot nyitattik.

Évi fizetés, mely termény, pénz, tűzifa, földhaszonélvezet és stólából áll, 623 frt 60 krban van felvéve, s így ezen egyház a tiszántúli egyházkerületben fennálló osztályozás szerint III-ad osztályú.

Pályázati határidő 1889. jan. 10. bezárolag, a mikorra a szabályszerűen felszerelendő pályázatok nt. Segesvári József esperes úrhoz Kántor-Jánosiba (Szatmármegye) küldendők.

Debreczen, 1888. decz. 10.

Révész Bálint,
püspök.

A LEGOLCSÓBB,

gazdag és élénk tartalmú gazdasági szaklap a

„FÖLDMIVELÉSI ÉRDEKEINK“

mező- és erdőgazdasági képes hetilap,

a magyar gazdatisztek és erdészek egyletének hivatalos közlönye.

Tizenhetedik évfolyam.

A „Földmívelési Érdekeink“ az 1885. orsz. kiállításon gyakorlati irányáért a nagy kiállítási éremmel tüntettetett ki.

E lap elvei: a mezőgazdasági érdekképviselet fejlesztése, a gazdasági üzlet jövedelmezőségének fokozására szolgáló eszközök és módok kutatása és terjesztése, az összes mezőgazdasági forgalom közvetítése.

Megjelenik hetenként másfél nagy ívnyi terjedelemben.

Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Társlapja a kéthetenként megjelenő népszerű gazdasági közlöny, a

„FALUSI GAZDA“,

melyet főleg a falusi olvasó- és gazdakörök, a papok és lelkészek, tanítók és jegyzők figyelmébe ajánlunk.

Célja: a kisbirtokosok és földészek körében a gazdasági ismereteket terjeszteni.

Előfizetési ára! egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr.

Előfizetések és mutatószámok iránti megkeresések a szerkesztőség címére: Budapest, V., Erzsébet-tér 19. sz. alá küldendők.

2—4

A hazai érdemes papság, plébánosok és lelkészek, az összes falusi néptanítók és községi jegyzők a „Falusi Gazda“ című népszerű gazdasági lapra évenkénti 3 frt helyett kedvezmény-előfizetésül 1 frtért fizethetnek elő, ha e csekély előfizetési díjat az egész évre egyszerre küldik be. — A „Földmívelési Érdekeink“ kedvezményes előfizetési ára a papok, lelkészek, tanítók és jegyzők számára évi 6 forint helyett csak 3 frt, ha pedig mind a két lapra együtt kívánnak előfizetni, az egész évre 8 frt helyett 3 frtért rendelhetik meg, de csak az egész előfizetési díj egyszerre való beküldése mellett.